

DIGITAL HUMANITIES 2012 КАКО ПОСТАТИ ВОЛОНТЕР И ПРИСУСТВОВАТИ КОНФЕРЕНЦИЈИ

Биљана Лазих, la.biljana@gmail.com

1. Увод

Преда мном је задатак описивања једног изузетног студентског искуства. Иако себе сврставам у категорију студената библиотекарства и информатике више оријентисану на информатички део нашег смера, у току основних студија нисам ни сањала да ћу имати прилику да учествујем у организацији, како ће се испоставити, врхунског међународног професионалног скупа, као што је конференција посвећена, библиотекарству сродној, дигиталној хуманистици.

Конференција Digital Humanities је

годишња конференција коју организује и спонзорише заједница Alliance of Digital Humanities Organizations (ADHO). ADHO је „кровна“ организација која промовише дигитална истраживања у свим дисциплинама уметности и хуманистике, делујући као саветодавна заједница и подржавајући изузетност у истраживању, објављивању, сарадњи и учењу. Прва Конференција је одржана 1989. године на Универзитету у Торонту, као 16. годишњи састанак Association for Literary and Linguistic *Computing* (ALLC) и 9.

годишње окупљање International Conference on Computers and the Humanities (ICCH). Од тада су се у организацију Конференције укључиле и друге сродне организације. Пракса је да се сваке године мења земља домаћин, и то по правилу да се наизменично смењују европски и амерички континент. Тако је овогодишња Конференција одржана у Немачкој, на Универзитету у Хамбургу, док ће наредна за 2013. годину бити у Америци, на Универзитету Небраске, а 2014. године у Швајцарској.

Оно што је за ову прилику најинтересантније је конкурс за стипендирање студената који би асистирали у организацији, а о коме ме обавестила професорка Цветана Крстев. Тражило се 12 студената из целог света, од тога 3 из Европе, 3 из Северне Америке и Велике Британије, 3 из Средње и Јужне Америке и 3 из Аустралије, Азије и Африке. Висина стипендије зависи од континента са кога студент долази али је сасвим довољна да покрије трошкове смештаја и пута. Главни услови су били да студенти буду старији од 21 године, пожељно је да буду на мастер студијама, да се одлично служе енглеским и још једним језиком, да имају основно техничко знање (рачунар, интернет, пројектор), као и претходно искуство у новинарству, блоговању, твитовању, или снимању и монтирању видеа.¹

И тако сам, схвативши да углавном испуњавам захтеве, конкурисала за ту стипендију тако што сам, користећи ControlTool систем за регистрацију, послала CV и мотивационо писмо у коме сам образложила шта би ми то искуство значило. Морам да признам да сам се врло мало надала да ћу баш ја бити један од три изабрана европска студента, нарочито када сам видела да је идентифика-

циони број моје пријаве троцифрен. Треба-ло је да организациони одбор прегледа наше пријаве и направи одабир до 20. априла. Моје наде су биле тако мале да сам и заборавила да очекујем одговор. И тако, у ударним данима испитног рока, стиже мејл са обавештењем да сам добитник стипендије за ову годину и да имам рок од неколико дана да потврдим да је прихватам. Наравно да нисам могла да поверујем, прочитала сам мејл више пута и замолила цимерке да га прочитају, за сваки случај. И онда смо констатовале да сам заиста добила стипендију. Осећај који ме пратио наредних неколико дана је био мешавина невероватно пуно среће, страха и узбуђења са примесом утиска да сањам.

И тако је невероватно брзо дошао 14. јул, дан поласка у авантуру. Авантура је била још већа, узимајући у обзир да ми је у међувремену одобрена још једна стипендија за учешће на Летњој школи дигиталне хуманистике у Лајпцигу, која се, стицајем околности, хронолошки настављала на Конференцију у Хамбургу и да је ово био мој први потпуно самостални пут у иностранство, и то у земљу чији језик апсолутно нисам знала. Заправо сам два месеца пред полазак уписала курс немачког језика, али то свакако није било довољно ни за основну комуникацију. Увече сам, након прилично напорних летова, била у Хамбургу, и ту крећу незаборавни доживљаји. Прве импресије су, поред сусрета са предивним градом, свакако биле дневна светлост у 11 увече и, као и сваком летомрзцу, блажени прелазак са паклених 38 на дивних 20 степени. Наравно, неких месец дана пред пут сам резервисала смештај у једном хостелу у близини Централне станице, на препоруку познанице из Хамбурга. Смештај се по квалитету испоставио сасвим пристојним, иако сам била у шестокреветној соби, и у наредним изузетно активним данима сам у њему проводила само време за спавање.

¹ Више информација о условима, захтевима и задацима се може пронаћи на: <http://www.dh2012.uni-hamburg.de/conference/archive-calls/call-for-student-assistant-bursaries/>

2. Упознавање

Пар дана пред полазак смо добили распоред са задужењима. Први састанак је био заказан за недељу, 15. јул у главној згради Универзитета у Хамбургу, где је Конференција и одржана. И тако сам, узбуђена, као и сви, дошла нешто пре заказаног састанка. Тамо су нас сачекали главна организаторка, или „добра душа“ Конференције, Катрин Шонерт и професор Крис Мајстер, домаћин Конференције са супервизорима, Имке, Вероником и Леном. Сви смо заједно и спонтано прешли на упознавање, припремајући материјале за учеснике. Имала сам трему, као и већина других, јер је нас 24 (12 интернационалних и 12 локалних, немачких студената) требало одговорно да изнесе Конференцију од преко 500 учесника. Искористила бих ово место да побројим драге колеге-другаре, такорећи део велике интернационалне породице: то су Дагмара из Пољске, Питер из Ирске, Јошими из Јапана, Ји Ли Квок са Тајвана, Хозе из Мексика, Таи и Роза (Роза упечатљивог пуног имена Роза Роза Суоза Роза Гомез) из Бразила, Елена и Али из Канаде, Гурприт из Индије и Алекс из САД, као и наше немачке колеге: Пер, два Михаела (Михаел Д. и Михаел Р.), Марелке, Јанина, Даниел, Штефани, Кристин, Ан-Мари, Марлен, Завита и Регина. Морам да напоменем да су сви одабрани студенти имали везе са библиотекарством, преводилаштвом, језичким корпусима или медијима.

Све је било тако немачки прецизно и савршено организовано. Упознали смо зграду Универзитета, добили прецизне инструкције, распореди, увежбали како функционише техника (веза између камере и пројектора тог дана није функционисала из необјашњивог разлога, али то је техника), проверили распоред, потписали уговоре, добили стипендије, као и позивницу на пријем код сенатора за културу града Хамбурга и несигурно закљу-

чили да смо спремни за све изазове. За случај да нешто крене наопако, ту је био токи-воки, као веза са супервизорима.

Распореди су били такви да смо радили по једну смену дневно (пре или после подне) са локалним студентом. Дакле, било је двоје студената задужених за једну салу тј. слушаоницу. Поред практичних ствари, имали смо и студентски блог о дешавањима и Twitter налог преко кога смо отпремали фотографије, обавештења о евентуалним променама у распореду и новим чланцима на блогу.

Било је занимљиво и то што је једна студенткиња водила рачуна о деци учесника Конференције. У плану је била (и спроведена је у дело) јутарња трка око језера Алстер. Фасцинантни професор Мајстер је са највреднијим учесницима Конференције, сваког јутра у 7 сати, трчао око тог језера, у непосредној близини Универзитета.

3. Претконференција

Прва два дана (16. и 17. јул) су била предвиђена за радионице. Првог дана сам имала задатак дочека и регистрације учесника. Било је јако забавно ступити у контакт са толико људи који долазе из различитих крајева света. Оно што је било захтевније је спеловање њихових имена. Другог дана сам била задужена за целодневну радионицу посвећену дигиталном пројектовању времена и простора. Увече је уследило свечано, званично отварање Конференције са изузетно занимљивим уводним предавањем професорке Клаудин Мулен, са Универзитета у Триру, посвећеним дигиталној хуманистици из међународне перспективе. За нас је пет минута славе било представљање од стране професора Криса Мајстера у уводној речи. Уз подршку аплаузом од учесника, осећали смо да смо на добром путу да све завршимо као треба.

4. Конференција

Трећег дана је почео главни део Конференције посвећен панел дискусијама, излагањима реферата и кратких приказа. Тог дана је одржана и постер сесија. Колега и ја смо, по унапред утврђеном распореду, окачили 70-ак пријављених постера и водили рачуна да сви излагачи имају потребне услове за излагање. Мени је ово искуство било непроцењиво јер до тада нисам присуствовала постер сесији. За млађе колеге који можда не знају шта је то, излагање се састоји из тога да излагачи изнесу све релевантне податке везане за презентацију свог пројекта на постеру чује су димензије утврђене пропозицијама Конференције. Сесија је у овом случају трајала 2 сата. За то време презентери стоје поред својих постера и директно одговарају на питања заинтересованих посетилаца. Било је уживање посматрати толико људи у интеракцији, нарочито и због дивног простора у коме је ова сесија организована. Све се дешавало у холу источног крила главне зграде Универзитета, које је у модерном стилу, са стакленим кровом и зидом окренутим главној згради Универзитета, и дрворедима засађеним унутар тог простора. Врло домишљата идеја када се узме у обзир јако нестабилно време у Хамбургу. Вече је било предвиђено за пријем који је спонзорирао Гугл.

Четвртог дана колега и ја смо добили задатак да организујемо рад у једној од слушаоница. Дакле, снимали смо презентације и, оно што је мени било занимљивије, због разлика са праксом у Србији, најнормалније од излагача тражили да потпишу писмену сагласност да буду снимљени и да њихово излагање буде јавно доступно.² У првом делу је председавајућа била др Тања Климент, са Универзитета у Тексасу, док су излагачи били: Адам Бредли, Ејми Ерхарт и Даг Рисајд. Адам Бредли, са Универзитета Ватерло у Канади, је говорио о „насиљу над дигиталним хуманистичким текстовима“. Ејми Ерхарт са Тексашког универзитета је у предавању „Опорављање опорављеног текста: различитости, грађење канона и дигиталне студије“ говорила о дигитализацији старих књижевних текстова. Даг Рисајд из Њујоршке јавне библиотеке за извођачке уметности је у предавању насловљеном као „Кодни духови и инфраструктура“ говорио о пројекту Bamboo³. У другом делу сесије је председавајућа била професор др Елизабет Бур са Универзитета у Лајпцигу. Себастијан Друд је држао предавање о документацији језика и

² Сада су видео предавања доступна на веб локацији: <http://www.dh2012.uni-hamburg.de/conference/videolectures/>.

³ <http://www.projectbamboo.org/>

дигиталној хуманистици на примеру DoBeS језичког архива. Александер Накимовски, са Колгејт универзитета у САД-у, је говорио о алатима за језичку документацију, док је Лиз Добрин са Универзитета Вирџиније излагала о дигиталним језичким архивима.

Овај дан је свакако био за памћење, највише због пратећег садржаја. Увече је организован пријем код сенатора за културу града Хамбурга, у велелепној Градској већници. А потом је уследила банкет вечера и незаборавна забава на броду „Рикмер Рикмерс“ који је музеј и ресторан усидрен у Хамбуршкој луци.

Последњи дан Конференције је уобичајено протекао у панел дискусијама, излагањима реферата, као и излагањима кратких приказа. Како нисам имала радне обавезе, присуствовала сам излагању реферата Томе Тасовца, директора Београдског центра за дигиталну хуманистику. Он је говорио о лингвистичким променама уоченим на дигитализованим српским текстовим 18. века, тј. о пројекту који омогућава два сучеља за приказ тих промена. Поподне је уследило и званично затварање Конференције са завршним предавањем професора Масахира Шимодје, са Универзитета у Токију, који је говорио о будућности дигиталне хуманистике. Додельена је и годишња Фортие награда за најзанимљивије излагање. Оно по чему ће ова Конференција свакако ући у историју јесте оснивање немачке организације Digital Humanities Deutschland⁴, националног огранка ALLC, са циљем да окупи дигиталне хуманисте ради размене идеја и професионалног удруживања. Куриозитет је такође да је овогодишња Конференција по броју учесника (преко 500) била највећа до сада. Док је организаторка предстојеће конференције представљала Универзитет у Нибраски, ми смо се сетно гледали, схватајући да се нажалост ближи крај.

4 <http://www.dig-hum.de/>

5. Ванконференцијске активности

Било је непроцењиво искуство учествовати у перфектној организацији овако великог догађаја, а допринос студената је уочен - последњег дана пришла ми је једна млађа госпођа, учесник Конференције, само да ми каже колико је фасцинирана организацијом и да смо ми студенти били дивни. Али из Хамбурга носим и друге утиске. Свакодневно смо се крајње спонтано окупљали да бисмо заједно ишли на различита места у граду. Немачке колеге су нам биле најбољи водичи и домаћини. Поред посета различитим аутентичним деловима града, попут Сент Паулија са чувеним Рипербаном, Алтоне, шетње кроз Јапански врт, вожње бродом дуж Елбе, кроз Хамбуршку луку, дружења на обали Алстера, ту су и неформална посета модерној, веселој, главној Универзитетској библиотеци и исто таквој студентској мензи. Могу да кажем да је било уживање живети као немачки студент. И друге међународне колеге су се слично осећале. Ми смо били на Конференцији да презентујемо дух различитих култура, и то смо максимално искористили. Било је бескрајно забавно поредити живот у различитим културама и штета је што све није потрајало дуже од тих изузетно активних и максимално искоришћених 6 дана.

Наставак авантуре је уследио у Лајпцигу, где сам отишла са још двојицом колега, Гурпритом и Хозеом. Остале колеге су нажалост морале кући или, они срећнији, у наставак упознавања Немачке или Европе. Морам да нагласим да ми је изузетну срећу причинио састанак са колегиницом Горданом Недељков у Лајпцигу, у који се, било у својству предавача, било у својству студента, преселио значајан број учесника из Хамбурга.

Digital Humanities 2012, <http://www.dh2012.uni-hamburg.de/> (приступљено 19.10.2012)

Universität Hamburg. Call for Student assistant bursaries, <http://www.dh2012.uni-hamburg.de/conference/archive-calls/call-for-student-assistant-bursaries/> (приступљено 19.10.2012)

6. Ништа није немогуће

Дакле, све млађе колеге студенте, са жалом што то више нисам, саветујем да покушавају и да конкуришу на сличне конкурсе. Искуство које се стиче је непроцењиво у сваком смислу. Морам да кажем да је изузетан осећај бити део заједнице колега који схватају изазове и захтеве наше професије. Имам утисак да сам била у „расаднику идеја“ и надам се да ћу неке од тих идеја спровести у дело. Као што сам раније навела, идућа конференција Digital Humanities 2013 ће бити организована на Универзитету у Небраски, у Линколну. Веб локација Конференције⁵ је већ доступна, баците поглед на њу, од јануара би могао да се појави конкурс за доделу стипендија студентима помоћницима, нећете се покајати ако конкуришете, понављам да не можете ништа да изгубите. А за оне још млађе, наредних година „гуглујте“ термин Digital Humanities у комбинацији са текућом годином и пратите конкурсе.

Литература

Alliance of Digital Humanities Organizations, <http://adho.org/> (приступљено 19.10.2012)

Digital Humanities 2013, <http://dh2013.unl.edu/> (приступљено 19.10.2012)

⁵ <http://dh2013.unl.edu/>